

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ВИНОРОБНОЇ ГАЛУЗІ

Виноробна галузь є актуальним напрямком розвитку економіки України та Одеської області. Для успішного розвитку виноградарсько-виноробного підкомплексу в Україні та в області є сприятливі ґрунтово-кліматичні умови і достатня забезпеченість трудовими та іншими ресурсами. Проте, на сьогодні стабільній та ефективній роботі виноробних підприємств перешкоджає численна кількість проблем, серед них: загальний кризовий стан економіки країни, висока конкуренція, незахищеність вітчизняного виробника, відсутність належної підтримки з боку держави.

Метою статті є визначити складові, які використовуються для вимірювання рівня конкурентоспроможності; розрахувати ринкову частку та темпи приросту ринкової частки аналізованого підприємства, визначити загальний коефіцієнт конкурентоспроможності підприємства.

Для того, щоб зрозуміти, чи зможуть вітчизняні підприємства конкурувати з іноземними, необхідно визначити рівень їх конкурентоспроможності.

Інновації є основним джерелом внутрішньогалузевої конкуренції, а це означає, що підприємство, яке вирішило впроваджувати у свою діяльність інновації, має низку конкурентних переваг у порівнянні з іншими. Так воно стає більш конкурентоспроможним у певній галузі, наслідком чого є зростання рівня рентабельності та обсягу прибутку.

Інновації важливі, оскільки конкурентоспроможність підприємства – це не стала величина, а динамічна, яка постійно змінюється. Кожне підприємство, яке функціонує на ринку, прагне максимізувати свій прибуток. Ті підприємства, які впроваджують інновації займають лідерські позиції на ринку, поліпшують свої фінансові показники та можуть конкурувати не тільки з виробниками своєї країни, а й з виробниками іноземних країн. [1]

Таблиця 1

Показники вимірювання конкурентоспроможності виноробних підприємств [2]

Показник	Що включає	Значення
Фінансовий стан підприємства	Фінансово-економічні показники діяльності	Фінансовий стан – одна з найважливіших характеристик виробничо-фінансової діяльності підприємств
Ринкова активність	Ринкова частка, темпи приросту ринкової частки	Важливий показник для аналізу конкурентоспроможності підприємства, характеризує частку, яку займає підприємство
Ступінь використання виробничих потужностей	Коефіцієнт використання виробничих потужностей	Визначення ефективності використання підприємством наявного обладнання

Стан конкуренції між виробниками на певному ринку	Інтегральний коефіцієнт інтенсивності конкуренції	Дозволяє зрозуміти, який рівень конкуренції на відповідному ринку. Якщо показник < 1, то конкуренція низька, що свідчить про монополію чи олігополію
Інноваційна частка	Частка витрат на інновації у обсягу загальних витрат	Один з важливих показників, що характеризують діяльність підприємства та можливості отримання більших прибутків

Для визначення конкурентоспроможності, було обрано 10 виноробних підприємств Одеської області, а саме: ПКП «Шабо», ТОВ «VinAGRO», ТОВ "Niva NVP, ПАТ «Одесавинпром», Котовський винзавод, ВАТ Болградський «Харчовик», ЗАТ «Одеський завод шампанських вин», ПП «Vinogradagro Kubey», ТОВ «Винні традиції України», ПП «AK Sakal». Шість підприємств впроваджують у свою діяльність інновації, а чотири – ні. Було обрано саме таке співвідношення для того, щоб підтвердити гіпотезу, що впровадження інновацій сприяє підвищенню рівня конкурентоспроможності підприємства на вітчизняному ринку.

Таблиця 2

Порівняльна характеристика рангів підприємств за розміром ринкової частки та рейтинговою оцінкою виноробних підприємств Одеської області у 2012-2014 рр.

Підприємства	Показники					
	Ринкова частка (%)		Темп приросту 2012-2014	Рейтингова оцінка	Ранги підприємств	
	2012	2014			За розміром ринкової частки	За рейтинговою оцінкою
ПКП Шабо	28,9	32,9	4,7	70,9	1	1
ТОВ «Vin AGRO»	12,2	14,4	4,7	4,3	2	6
ТОВ "Niva NVP	23,4	12,1	-16	10,2	3	5
ПАТ «Одеса винпром»	13,4	10,3	-7,7	29,4	4	3
Котовський винзавод	10,2	4,9	-17,2	43,6	5	2
ВАТ Болг. «Харчовик»	4,6	4,5	-0,2	14,6	6	4
ЗАТ «Одеський завод шампанських вин»	6	4,3	-9,2	-20,6	7	10
ПП Vinogradagro Kubey	0,05	3,1	-13,	-9,6	8	9
ТОВ Винні традиції України	0,03	0,10	-16,	-8,8	9	8
ПП AK Sakal	0,003	0,002	-22	1,2	10	7

Як видно із таблиці 2, ранги підприємств суттєво відрізняються, в залежності від різних оцінок. Лідером та найбільш конкурентоспроможним залишається ПКП «Шабо». Крім того із таблиці 2 видно що, тільки два підприємства за аналізований період змогли наростити обсяги виробництва власної продукції. Темпи приросту ринкової частки склали відповідно 4,7% та 4, 76%. Останні вісім підприємств не тільки не зберегли свої частки ринку, а навпаки – втратили їх. [3]

У 2014 році найбільш конкурентоспроможними підприємствами були ПКП Шабо (27,06); Котовський винзавод (13,81); ПАТ «Одесавинпром» (10,73); ВАТ Болградський «Харчовик» (6,03). Найменш конкурентоспроможними були ЗАТ «Одеський завод шампанських вин» (-5,07), ТОВ Винні традиції України (2,32).

На основі даної інформації можна сказати, що лідером цієї групи є виноробне підприємство «Шабо», яке за аналізований період часу збільшило обсяг виробництва вина, а також збільшило свою масову частку в загальному обсязі виробництва, крім цього підприємство «Шабо», відноситься до інноваційних та передових не тільки на теренах Одеської області, а і України в цілому. [4]

Отже проведений аналіз показав, що підприємства, які впроваджують інновації у свою діяльність, є найбільш конкурентоспроможними. Також на рівень конкурентоспроможності впливає фінансовий стан підприємства. Крім цього необхідно зазначити, що важливу роль в кожній компанії відіграють логістичні процеси які в сучасних умовах нестабільності міжнародної економіки надають підприємствам наскрізне управління потоками ресурсів для отримання максимально можливого прибутку всім учасникам в результаті ефекту синергії.[5] Також в довгостроковій перспективі в області зовнішньоекономічних зв'язків, для більш ефективного функціонування необхідна якісно нова модель управління, що надасть можливостей для більш тісного розвитку в рамках поглиблення інтеграції в ЄС і підвищення рівня міжнародної конкурентоспроможності.

Список використаних джерел:

1. *Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство - регіон. Навч. посібник. - 6-те вид., перероб. та доп. / За ред. Козака. - К.: Центр учбової літератури, 2016 г. - 290 с.*
2. *Нестеренко О.С. Вимір впливу інноваційної складової на конкурентоспроможність виноробних підприємств, за допомогою методу головних компонент / О.С. Нестеренко // Науковий вісник. –2015. – №46.– С.206*
3. *Зайцева Н.О. Оцінка інтенсивності конкуренції у виноробній промисловості України / Н.О. Зайцева // Науковий вісник. –2011. –С. 56*
4. *Офіційний сайт підприємства – [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://shabo.ua/>*
5. *Короленко Н.В. Теоретичні аспекти Міжнародної конкурентоспроможності регіону : логістичне управління / Короленко Н.В. / Електронне наукове фахове видання “Ефективна економіка” 2016 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4737>*